

بررسی و تحلیل طرح‌های کاربردی به کاررفته در تیمچه‌های بازار تبریز

حسن ستاری ساربانقلی*^۱، امیر جدایی^۲

^۱ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، دانشکده هنر و معماری، گروه معماری، تبریز، ایران
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، گروه معماری، تبریز، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۰/۰۷/۱۹

تاریخ دریافت: ۹۰/۰۴/۲۹

چکیده

این مقاله درصدد بررسی و تحلیل طرح‌های کاربردی به کاررفته در تیمچه‌های بازار سنتی شهر تبریز است. روش پژوهش بر مبنای مطالعه پیمایشی و جمعیت آماری مشتمل بر ۲۲ تیمچه بازار سنتی شهر تبریز بوده است که پنج تیمچه به دلیل عدم استفاده از طرح کاربردی و تجدید بنای کلی طرح ساختمان آن، از جمعیت آماری کنار گذاشته شده و نمونه گیری از ۱۷ تیمچه باقی مانده صورت گرفته است. به دلیل ثبت جهانی بازار سنتی شهر تبریز و مطالعات پژوهشی بر آثار معماری سنتی ایرانی، چنین پژوهشی الزامی به نظر می‌رسد. نتایج حاصل از پژوهش، بیانگر آن است که بیشترین استفاده از زمینه مستطیل در طرح ساختار کاربردی تیمچه‌ها صورت گرفته است. تعداد کاربردی‌های ۱۶ ضلعی در انواع مختلف، بیش‌تر از کاربردی‌های سایر اضلاع است و در سردر تیمچه‌ها اغلب از نیم کاربردی‌های ۲۰ ضلعی استفاده شده است. از سایر کاربردی‌ها با ساختار ۶، ۸، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۲۰، ۲۴ و ۲۸ تا بی حد اقل یک نمونه به کار برده شده است. اما در هیچ دو تیمچه‌ای از یک طرح یکسان استفاده نگردیده است.

واژگان کلیدی: کاربردی، تیمچه، بازار، تبریز.

A Study and Analysis of Karbandy[Coffered Ceiling] Designs Used in Covered Passageway of Tabriz Bazaar

Hasan Satari Sarbangholi

Assistant Professor , Islamic Azad University, Faculty of Art and Architecture, Tabriz Branch, Department of Architecture, Tabriz

Amir Jodayee

M.A. Student of Architecture, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Department of Architecture, Tabriz

Abstract:

This article intends to study and analysis Karbandy designs used in the covered passageways of Tabriz traditional bazaar. The method of research is based on survey and a statistical society including 22 covered passageways of traditional bazaar of Tabriz. Five covered passageways have been removed from the statistical society because of lack of using Karbandy designs and general renovation of total design and sampling was made for the remaining 17 covered passageways. Due to the world registration of traditional bazaar of Tabriz and research studies on works of Iranian traditional architecture, such a kind of research seems to be essential. The results of this research indicate that the greatest rate of use of rectangular shape has been used in the design structure of Karbandy at covered passageways with shops. The number of sixteen sided Karbandys in different kinds are more than Karbandys of other sides. In the door head of covered passageway , mainly the half-Karbandys of 20 sides have been used. Of other Karbandys with the structures of 6,8,10,12,14,20,24 and 28 , at least one sample has been employed. However, in each two covered passageways, no similar design has been used.

Keywords: Karbandy, Covered Passageway with Shops(Timcheh), Bazaar, Tabriz .